

mallusjoki

– ihmeellinen kylä

*”Tältä
tuoksuivat
lapsuuden
kesät.”*

Tänne saapuessaan sen haistaa jo ilmassa. Järven, metsän ja lehmänkakan tuoksuun sekoittuu yhtäaikaan vaikeasti kuvattava, haikea aromi: tältä tuoksuivat lapsuuden kesät. Seikkailulta, mummon keittiöltä ja naurisvarkaissa käymisen saaliilta. Yhtäaikaan turvalliselta, kihelmöivän jännältä ja hitusen ilkkuriselältä.

Auton ikkuna on avattava kokonaan. Sitten on ajettava hetkeksi tien reunaan nieleksimään kyyneliä. Seuraavana päivänä yllättää itsensä tutkimasta paikallista mökki- tai kotitarjontaa.

Mallusjoen kohdalla alkuihastus muuttuu syväksi rakkaudeksi ennätysvauhtia. Luonnon ja maaseudun kauneuden hämmästyksen jälkeen ällistyy siitä, miten helppoa Mallusjoelta on löytää omalle sielulle sopiva sosiaalinen pesäkolo.

Vanhan ajan kyläyhteisöä kaipaava huomaa pian tempautuneensa mukaan mitä merkillisimpiin projekteihin. Esim. sellaisiin, joissa:

- Laulu- tai tanssitaidottomina itseään pitäneiden luulot osoitetaan vääriksi ja heidät passitetaan estradille saamaan varauksetonta kannustusta
- Rakennetaan kyläkoulu samaan aikaan, kun niitä muualla puretaan
- Toimitetaan rakkautta etsimään lähtenyt hieho naapurin puutarhasta lempeästi kotiinsa.

Vinkki vierailijalle:

Jos haluat nähdä kyläläisen
röyhistävän rintaansa tai
kutsututtaa itsesi pullakahveille, ota
kyläkoulu puheeksi.

"Jos balettia verrataan joutsenten liikehdintään, voisi hidasta miesvoimistelua verrata esim. traktorin tai hirven jykevään eleganssiin."

Alueen vaihteleva pinnanmuoto ja sankat metsät toisaalta tarjoavat hyviä piilopaikkoja erakoille. Murisevaa ja hampaita näyttelävää introverttia kunnioitetaan täysivaltaisena kylän jäsenenä siinä, missä muitakin. Joku saattaa joskus jättää ujusti postilaatikkoon pullapitkon, mutta seuraan ei kutsu-matta tuppauduta.

Onko siis ihme, että täältä ei mielellään lähdetä pois? Vastaus on ei. Moni asia Mallusjoella on ihme, mutta poislähtöhaluttomuus ja paluumuutto eivät kuulu niihin. Mallusjoen ihmeistä voit lukea lisää seuraavilta sivuilta!

Kyläkoulun ihme

Vuonna 2015 uutisoitiin kymmenistä lakkautettavista ja purettavista kyläkouluista ympäri Suomea. Kunnat sirottelivat kyläkoulujen oppilaat lähimpien taajamien kouluihin, ikävimmässä tapauksissa tuntien koulumatkan päähän.

Mallusjoelta ja Karkkulastakin päätettiin lakkauttaa kaksi korkean iän rapistuttamaa kyläkoulua. Kyläläiset säikähtivät, sitten sisuuntuivat: meidän koululaisiamme ei ajeta taksirallilla muualle. Voisiko näinä päivinä ehkä kuitenkin olla mahdollista rakentaa uusi koulu, vaikka sitten talkoilla?

Seurasi ankara taistelu, joka tuotti koko maan laajuisesti hämmästellyn, harvinaisen hedelmän: talkoohengen vakuuttama kaupunginvaltuusto antoi siunauksensa uudelle

Vinkki vierailijalle:

Hidasta miesvoimistelua kannattaa puheena välttää, ellei koe palavaa halua päätyä itse estradille.

Järvikunnan koululle. Aivan omin käsin kyläläiset eivät onneksi kouluun joutuneet rakentamaan – talkoovuoti hyödynnettiin koulun pihan ja aitojen rakennukseen. 4.1.2016 Mallusjoen ja Karkkulan pienet koululaiset aloittivat lukuvuotensa uudelta tuoksuissa, valoisissa tiloissa.

Hidas miesvoimisteluihme

Hidas miesvoimistelu on Mallusjoelle kotoperäinen taiteellisen liikehdinnän muoto, jota saavutetaan usein ihailemaan kauempaakin.

Hitaan miesvoimistelujoukkueen katsominen on kokonaisvaltainen elämys, jossa yhdistyvät saumattomasti toisiinsa kehojen monimuotoisuuden ylistys ja väkevä akrobatia.

Jos balettia verrataan joutsenten liikehdintään, voisi hidasta miesvoimistelua verrata esim. traktorin tai hirven jyrkään eleganssiin. Nimensä mukaisesti tämä voimistelulaji on temmoltaan verkkainen, joten katsojalla on hyvin aikaa sisäistää suomalaisen miehen liian harvoin huomiota saava esteettinen arvo.

Takinkäntöviikon ihme

Loppukesän lämpiminä päivinä noin pari sataa grillimakkaran värisiksi lomilla ja pelloilla paahduttunutta kyläläistä kokoaa voimansa ja järjestää kylätapahtuman vailla vertaa. Alkunsa nuorisoseuran juhlintatarpeesta saanut Takinkäntöviikko on poikkeuksellinen kokonaisuus puuhakasta touhua, kaurismäkeläistä tunnelmaa, koskettavaa kulttuuria ja yhdessä tekemisen iloa.

Tapahtuman erityislaatuisuus korostuu myös siinä, että maksuttomuudesta huolimatta paikalle löytää huhujen houkuttelemana joka vuosi ainakin yksi nimekäs esiintyjä. Lavalla on nähty mm. Tuure Kilpeläinen, M.A. Numminen, Kaj Chydenius ja Olavi uusivirta. Yleisön joukossa kiertää hattu, johon kuulijat voivat vapaaehtoisesti sujauttaa itse päättämänsä summan, kulloisenkin kokemuksen mukaisesti.

Riipaisevuudessa ja ilmaisukyvyssä eivät paikalliset taiteilijat jää ollenkaan huipputähdistä jälkeen. Mm. sekakuoro Mallusjoen Pikkaraiset on onnistunut paitsi naurattamaan, myös itkettämään yleisöä moniäänisyydellään ja -tulkintaisuudellaan. Viimeistään kylän torvisoittokunnan haieka törinä vie kuulijan sielun mukanaan: sen

"Siellä on juhlistu myös satoja häitä ja muita merkkipäiviä, tanssittu tanhuja, laulettu, leikitty ja muilla tavoin nautittu yhteisöllisyydestä."

kuuleminen kutsuu sydämeistä esiin saman, määrittelemättömän kaipuun, kuin elokuisen järvikuutamon tuijottelu.

Takinkääntöviikon esiintyjäkaarti valikoituu koko kylälle leimallisella ennakkoluulottomuudella, joten musiikki voi olla mitä tahansa etnomusiikista rockiin ja soittimet mitä tahansa pyykkilaudasta didgeridooon. Varmaa on vain se, että kuulija esityksen päätteeksi tietää konkreettisesti, miltä yhteisen sävelen löytäminen tuntuu. (Asiaa tuntemattomille mainittakoon, että se tuntuu rakkaudelta.)

Ihmeellinen Mallusjärven ympäriajo

Nimestään huolimatta Mallusjärven ympäriajo ei ole rallitahtuma, vaikka se sisältääkin moottoriajoneuvon sekä toisinaan myös vauhtia ja vaaralliseksi tulkittavia tilanteita.

Mallusjärven ympäriajo tuo kulttuurin vanhalla Massey Ferguson -traktorilla suoraan kyläläisten kotiporteille: traktorin lavalle on kerätty ryhmä taidokkaita muusikoita Kaj Chydeniuksen johdolla. Kyösti Kyrö karrää tätä lahjakasta kuormaa kuultavaksi useaan eri esiintymispaikkaan Mallusjärven tuntumassa. Kiertävä pienoiskonserttien sarja ihastuttaa kyläläisiä ja hämmentää satunnaisia ohikulkijoita kesäisin.

Vinkki vierailijalle:

Kylällä on useampi vanha traktori, joista jokaista ei kannata seurata kulttuuri elämyksen toivossa – toisinaan lavalla voi olla taiteilijoiden sijaan lantaa.

Näkymä Virpi Kanto-Kokon patsaspuistosta.

© Virpi Kanto-Kokko

© Mika Lampinen

© Aada Luostarinen

Halmaan saunaseuran saunakiertue.

Kuun anagamaunun poltto käynnissä.

Aivan ihmeellinen nuorisoseura

Yli satavuotiasta Mallusjoen nuorisoseuraa voidaan pitää vastuullisena moniin kylän ihastuttaviin kummallisuuksiin. Mm. huiketta näytelmiä ja tanssiesityksiä versova seura järjestää kulttuuripuuhiin lisäksi liikuntamahdollisuuksia pingiksestä joogaan ikäisille kyläläisille. Myös Takinkääntöviikko on nuorisoseuran talkooppontustusten helmi sekä kruunu.

Mallusjärven rannalla sijaitseva seurantalo on nuorisoseuran alkuperäinen pesimapaikka, mutta uuden kyläkoulun valmistuttua osa liikuntaharrastuksista on siirretty koulun moderniin liikuntasaliin. Idyllisellä seurantalolla on silti merkittävä asema kyläläisten sydämissä. Paitsi Takinkääntöviikkoja, siellä on juhlistettu myös satoja häitä ja muita merkkipäiviä, tanssittu tanhuja, laulettu, leikitty ja muilla tavoin nautittu yhteisöllisyydestä.

Luonnon ihmeitä Mallusjoella

Mallusjoen monipuolinen järvi- ja metsäluonto vetää puoleensa paitsi luontohenkisiä ihmisiä, myös runsaasti erilaisia eläimiä. Satunnainen kulkija voi törmätä retkillään ilvekseen, karhuun, lehmään tai nykyään myös Pokémoniin. Paikalliselle metsästysseuralle riittää puuhaa hirvien ja peurojen metsästyksessä ja ruokintapaikkojen ylläpidossa.

Mallusjärven ruovikkoiset rannat tarjoavat loistavan pesimis- ja elostelupaikan linnuille. Alkukesän öissä kaikuu usein kaulushaikaran kumea ”pulloonpuhallus”, eikä saaliin toivossa syöksähtelevä kalasääskikään ole harvinaisen näky järvellä.

Keväisin ja syksyisin pelloille laskeutuu satapäin muuttavia hanhia. Mukana on havaittu valkuposkihanhien ohella mm. tundra-metsähanhia. Paikalliset maatilat ylläpitävät karjan ohella vireää kottarais- ja haarapääskypopulaatiota. Mallusjoen alueella pesii var-

Vinkki vierailijalle:

Ota kiikarit mukaan. Lintujen lisäksi niillä voi nähdä esim. sukunsa mailla vierailevan Tuomas Kyrön tai oikein hyvällä tuurilla jotakin muuta ihanaa, jopa eroottista.

masti 82, mahdollisesti jopa 127 lintulajia, joista riittää ihmeteltävää sekä maallikoille että valistuneille bongareille.

Erilaisuuden ymmärtämisen ihme

Kylän lämmin henki tekee jotakin taikojaan tänne muuttaville, tai sitten paikka yksinkertaisesti vain vetää puoleensa erilaisuutta hyvin sietäviä ihmisiä. Jostakin syystä Mallusjoelle mahtuvat yhtä aikaa hyvässä sovussa rallikuski ja ituhippi, metsästäjä ja lintubongari, yhteisöllisyyden arvostaja ja erakko.

Juuri kylän omaperäinen ja salliva ilmapiiri on houkuttanut asukkaiksi myös melkoisen määrän taiteilijoita, kirjailijoita ja tieteilijöitä. Osa heistä on paluumuuttavia kesäasukkaita. Toiset taas ovat löytäneet täältä vihdoin paikan, jonka muhevaan maaperään tuntuu luontevalta kasvatella juuret.

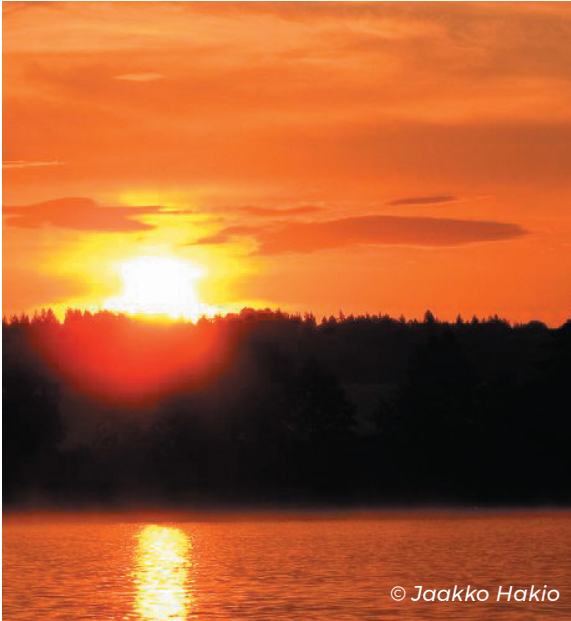
Jututtaessasi kylänraitilla tallustelevaa verkkariasuista henkilöä saatat tietämättäsi olla tekemisissä kulttuuri- tai tiedeyhteisön tähden kanssa.

Naapuritilan emännästä kuoriutuu öisin kimaltava burleskikuningatar, kalsareissa ja kumisaappaissa postia hakemassa voidaan tavata kirjallisuuden merkkihenkilö. Kylä suojelee omiaan ja antaa sankareidensa kätkeytyä uteliailta silmiltä, jos he niin haluavat.

Yhteisöllisyyden ihme

Yhteisöllisyys kuulostaa toisinaan modernin maailman yksisarviselta: kaikki ovat kuulleet siitä, mutta harva on todella nähnyt sen. Mallusjoella yhteisöllisyys ei jää satuolennoksi tai voimattoman kaipauksen kohteeksi. Kyläläiset todella hankkiutuvat vapaaehtoisesti tilanteisiin, joissa kysytään kanttia, tekemispuhtia ja hieman hulluuttakin. Kun kylän tukipilareilta Kyösti ja Sirkku Kyröltä kysyttiin, miksi Mallusjoki on hyvä paikka elää, ei vastaukseksi saatu "toimivaa elinkeinorakennetta", "vireää yrittäjyyttä" tai "laajaa palvelurakennetta". Vastaus oli kylän näköinen:

"Tämä on paras paikka olla, kun täällä olemme me kyläläiset", totesi Kyösti partansa lomasta myhäillen.

"Vaikka sukupolvet ovat vaihtuneet, tekeminen on pysynyt. Uudet asukkaat tuovat henkistä rikkautta ja uusia ideoita", jatkoi Sirkku. "Täällä olemme sinä, minä, me kyläläiset. Siksi täällä on hyvä."

Tiesitkö nämä ihmeellisyydet Mallusjoesta?

- Perimätiedon mukaan Mallusjoki on Orimatilan vanhin kylä. Ensimmäinen kirjallinen maininta kylästä löytyy vuodelta 1459.
- Toinen kiinnostava kirjallinen merkintä on Huonon kirjallisuuden seuran antologiassa, jonka nimi on Mallusjokelainen sielunmaisma ja muuta paskaa. Kyläläiset ovat nimestä erittäin otettuja.
- Myös kivikauden ihmiset ovat viihtyneet Mallusjoella. Alueella on useita kivikautisia asuin-sijoja ja historiallisia röykkiöitä. Huhutaan, että täällä asuu yhä luolamiehiä- ja naisia, mutta luultavasti havainnoissa on kyse vain persoonallisesti pukeutuvista ja kommunikoi- vista kylän nykyasukkaista.
- Kylästä on matkaa Mäntsälään 23 km, Helsinkiin 83 km ja Lahteen 35 km, mutta ei täältä

kukaan oikein mielellään minnekään lähde. Uudelle Hennan rautatieasemalle matkaa on 13 km. Siitä kiskot vievät vauhdikkaasti työmatkalaisen Helsinkiin tai Lahteen.

- Mallusjoella harrastetaan ammuntaa olympi- atasoisesti: olympiavoittaja, trap-ampuja Satu Mäkelä-Nummela on mallusjokelainen. Myös paikalliset lehmät ammuvat kauniisti, mutta eivät ole saavuttaneet menestystä kilpailuissa.

Mallusjoki

- ihmeellinen kylä ©2017

Tekstit: Sanna Kärsämänoja

Taitto ja ulkoasu: Mirka Taleva

Kuvat: Jaakko Hakio, Virpi Kanto-Kokko,

Jonne Lampinen, Aba Luostarinen,

Roope Pihkanen, Mirka Taleva.

Etukansi R. Pihkanen, takakansi J. Hakio

Esitteen painatus: Jopimainos Oy

Rahoitus: Mallusjoen kyläjohtokunta

Vinkki vierailijalle:

Sirkku ja Kyösti tietävät, mistä puhuvat. Me olemme täällä. Joukko hyväntuulisia, omintakeisia, kylänsä näköisiä ihmisiä, itsensä näköisessä kylässä. Sinäkin olet lämpimästi tervetullut.

www.mallusjoki.fi